

su neb protokolu a o podpisu notáře jako orgánu státního.

Obsah listiny, jenž obsahuje projev strany, mohl by se státi u příslušníků jazykové menšiny v okresích s jazykovou menšinou a při vztahu dotyčného jednání na tento okres v jazyku dotyčné strany, nejsou-li též zúčastněni nepřislušníci této menšiny.

Při osvědčeních mohl by se do protokolu pojeti v jazyku menšinovém za těchže předpokladů projev příslušníka jazykové menšiny, což by bylo dle mého náhledu možno jen v případě § 83 n. ř., poněvadž ve všech ostatních případech osvědčování nejedná se o projev strany, nýbrž o notářský úkon osvědčovací, jenž státi by se musel v jazyku státním a v případě § 36 vl. nař. i v jazyku menšinovém. To platí zejména o doložkách ověřovacích a pověřovacích, o osvědčování valných hromad a schůzí, o životě osoby, o doložkách překladových atd.

Bez změny vládního nařízení nebylo by radno, aby notáři uchylovali se od ustanovení jazykového zákona.

V tomto smyslu podala také notářská komora pražská své připomínky min. spravedlnosti.

Dr. Emil Wiesenberger:

Kapitoly z práva poplatkového, zasahující do činnosti notářů.

(Pokrač.)

Narovnání mezi dědici.

§ 7. zákona č. 74/1901 mluví o narovnání mezi dědici. Ustanovení toto bylo převzato také do dědické novely z roku 1915 č. 278 ř. z., a bylo rozšířeno i na pouhé odkazovníky (§ 14). Podmínkou jest, že narovnání uskuteční se před odevzdáním pozůstalosti, třeba i po přihlášce. Podle toho, obdrží-li dědic, spoludědic, odkazovník narovnáním podíl větší než by mu náležel mocí práva dědického, nelze v tom spatřovati nové právní jednání a vyměří se dávky tak, jako by mu vše připadlo převodem na příp. smrti.

Vzdal-li se dědic neb odkazovník svého podílu po přihlášce, avšak před odevzdáním pozůstalosti ve prospěch určitých osob (kvalifikované zřeknutí se) pak zde není žádného nového právního jednání jen takřka, stalo-li se vzdání bez výhrady a tudíž, pokud by se nápad na tyto osoby uskutečnil i tehdy, kdyby zřeknutí se nebylo znělo ve prospěch určitých osob.

Vzdal-li se tedy na příklad synovec zůstavitelův třeba i po přihlášce, ale před odevzdáním pozůstalosti, ve prospěch dětí zůstavitelových, pak zde není nového právního jednání (sazba poplatku však jako pro synovce, poněvadž jest vyšší) vzdal-li by se však též synovec ve prospěch Ústřední Matice Školské, pak jsou zde nápadu dva, jež se oba spojitelně.

Dělení spoluvlastnictví.

K pochybnostem zavdává výklad § 8. zák. č. 74/1901, jedná-li o dělení spoluvlastnictví (smlouvy dílčí, dissoluční), jedná-li se tedy o zrušení ideálního spoluvlastnictví a dělení na fyzické části.

Vezměme příklad:

Bratři A, B, C, jsou na základě dědictví po otci spoluvlastníky domu v Praze v ceně 400.000 Kč, hospodář-

ství na venkově v ceně 450.000 Kč a parní pily v ceně 350.000 Kč, každý jednou třetinou.

Smlouvou ze dne 15./1. 1926 rozdělují tyto objekty mezi sebe tak, že bratr A převezme dům v Praze v ceně 400.000 Kč, bratr B hospodářství v ceně 450.000 Kč, bratr C parní polu v ceně 350.000 Kč. Úhrnná cena těchto reálit činí 1.200.000 Kč, tudíž cena jednoho ideálního podílu 400.000 Kč.

Podle dílčí smlouvy bratr A nezískává ani neztrácí ničeho, bratr B nabývá objekt o 50.000 Kč cennější, bratr C objekt méně cenný o 50.000 Kč, než obnášely jejich ideální podíly.

§ 8. odst. 2. citov. zák. stanovil pro tento případ, že se má z většího nabytí bratra B o 50.000 Kč měřiti převodní poplatek (a to podle sazby vypadající vzhledem k celkové hodnotě hospodářství — mluví se totiž o hodnotě věci vůbec). Jelikož však cit. § 8 odst. 2. byl šem 7. zákona č. 31/1920 zrušen, zdálo by se, že poplatek ten odpadá. Avšak první odstavec cit. §u 8 nebyl zrušen a zůstal v platnosti. Jelikož pak se tam praví, že dílčí smlouvy nejsou předmětem převodního poplatku potud, pokud každý spoluvlastník neobdrží více, než činí hodnota jeho podílu na jednotlivé věci nebo na celém jmění, možno žádati poplatek z většího nabytí. Judikatura správního soudu v tomto směru posud není vyvinuta a dlužno tedy vyčkati. Existuje však nálezh. správního soudu č. 16658/1922, který vyslovuje zásadu, že převezma-li jeden ze společníků celou nemovitost, patřivší v šem společníkům rovným dílem, jest zde sice případ § 8 zák. č. 74/1901, avšak reální poplatek dlužno zapraviti z plné hrubé hodnoty dvou třetin podílů reality, o něž se podíl třetího společníka zvětšuje.

Případy, kde šlo o rozdělení neb převzetí společného majetku movitého, nebyly dosud předmětem judikatury správního soudu a nelze tudíž dáti bližší informace. Řešení bude obdobné jako při realitách. Další komplikace v dílčí smlouvě nastává, byl-li některý neb všechny objekty zadluženy a jde-li vedle nemovitostí též o věci movité (zboží, skvosty, cenné papíry) a pohledávky.

Poplatkové výhody.

Dosti často se stává v pozůstalostním řízení, že nebývají náležitě uplatňovány poplatkové výhody, které zákon stranám poskytuje; jsou to výhody následující:

1. snížení reálního poplatku na $\frac{1}{3}$ co do částky zatížené (§ 5. zák. o dani z oboh. č. 337/1921). K tomu ovšem má se při vyměřování přihlížeti *ex offio*.
2. snížení daně z důvodu předepsání dávky z majetku podle § 25 téhož zák.
3. snížení daně dědické pro děti nezletilé a pro nemajetnou manželku zůstavitelovu podle poznámky k sazbě téhož zák.
4. snížení daně z obohacení a ev. immobilárního poplatku pro pozůstalé po padlém neb za mrtva prohlášeném vojínu podle §§ 4. a 40. zák. č. 278/1915 a poznámky k sazbě tohoto zákona.
5. započítání reálního poplatku z nabytých reálit, převádí-li se do 2 let opětne (mezi živými aneb na příp. smrti) podle § 39 téhož zák. z roku 1915.

Předlužené pozůstalosti, odevzdání *iure crediti*.

O těchto pozůstalostech obšírněji pojednává výnos min. fin. z 2./4. 1902 č. 58.373, příl. věst. m. f. č. 9.

Zde dlužno rozeznávat, zdali měl nabyvatel právo převzítí pozůstalost (Aufgriffsberechtigung) nebo její část podle vůle zůstavitelovy (posl. porízení), podle zákona (ab intestato) nebo podle smlouvy (smlouva dědická) a to jako dědic neb osoba oprávněná ku převzetí aneb konečně neměl-li tohoto práva vůbec (prostý věřitel zůstavitelův).

Výrazem osoba oprávněná ku »převzetí« rozumí se osoba, která má právo převzítí pozůstalostní věci za vzájemné plnění. Pojem »dědic« měl by se interpretovati stricte, tedy dědicem není legatář, ježto nemá nárok na alikvotní část dědictví, nýbrž pouze na určitou věc pozůstalostní. Avšak § 14 odst. 4. dědické novely z roku 1915 rozšiřuje dědické narovnání i na odkazovníky, pročť i oni jsou oprávněni k převzetí pozůstalosti. Jde o případy následující:

1. je-li nabyvatel předlužené pozůstalosti universálním dědicem, jest zde převod na případ smrti a nepodléhá pro nedostatek čistého jmění vůbec žádnému poplatku vyjma event. kolek k testamentu, a jsou-li předmětem pozůstalosti nemovitosti, reálnému poplatku podle hrubé hodnoty reálnit a podle poměru dědicova k zůstaviteli. (Cit. § 7.)

Avšak i kdyby byl nabyvatel předlužené pozůstalosti povolán k nabytí pouze alikvotní části pozůstalosti, tedy pouze jako spoludědic neb odkazovník, odpadá placení poplatků vzhledem k § 7. zák. č. 74/1901, který stanoví, že zde není no v é h o právního jednání v tom případě, když věc náležející k pozůstalosti napadlé jednomu nebo více dědicům, byla p ř e d odevzdáním pozůstalosti převzata jedním ze společníků úplně nebo z části, která mu již nenáležela z důvodů dědictví. Přes to tedy, že zde bylo mezi dědici učiněno narovnání, předpokládá se pouze nabytí jedno a to na případ smrti; samozřejmě, že se výše eventuálního poplatku imobilárního řídí podle poměru nabyvatelova k zůstaviteli, je-li vyšší, tedy na př. k dědictví povolán byl syn $\frac{3}{4}$ a synovec $\frac{1}{4}$, pozůstalost převezme synovec, tudíž sazba platná pro synovce (zák. č. 31/1920, § 2, b), převezme-li pozůstalost celou syn, pak nicméně jest z jedné čtvrtiny sazba jako pro synovce. Jest zřejmo, že se může jednat pouze o poplatek reální, poněvadž čistého pozůstalostního jmění zde vůbec není. Obdobné ustanovení obsaženo jest v § 14. dědické novely č. 278/1915 (kdež se mluví o odmítnutí a nepřijetí dědictví, nehodnosti k dědění a o úmluvě mezi dědici).

Kdyby se byl nabyvatel, který pozůstalost předluženou převezme, přihlásil bez podmíněně, musel by podle § 22. odst. 8 dědické novely č. 278/1915 ř. z. zaplatiti i poplatky z legátů, jež snad byly nařízeny a legáty samozřejmě vyplatiti. Na příklad pozůstalost záleží z domu v ceně 100.000 Kč a movitostí v ceně 50.000 Kč, tedy celkem 150.000 Kč, a jest zatížena prokázanými dluhy ve výši 160.000 Kč. Zůstavitel ustanovil dědici:

syna k $\frac{3}{4}$ a synovce k $\frac{1}{4}$, mimo to odkázal Ústř. Mat. Škol. v hotovosti 20.000 Kč. Pozůstalost převzal synovec, jenž se přihlásil bezpodmínečně. On tedy musí zaplatiti nejen veškeré dluhy, ale i vyplatiti odkaz Ú. M. Š. a zaplatiti poplatek z něho. Na poplatcích předepsáno bude:

- reální poplatek ze 100.000 Kč podle sazby platné pro synovce,
- poplatek z legátu 20.000 Kč podle sazby platné pro Ú. M. Š. (třída VII.),

2. Nenáleží-li však nabyvateli pozůstalosti právo ku převzetí její (Aufgriffsberechtigung) vůbec (není-li dědicem neb spoludědicem nýbrž na př. věřitelem zůstavitelovým) a odevzdá-li mu soud pozůstalost na srážku jeho pohledávek vůči zůstaviteli a výloh pozůstalostních, pak jde o odevzdání »j u r e c r e d i t i« ve vlastním slova smyslu, pak jest zde co do poplatků právní jednání mezi živými (nikoliv na případ smrti) a dlužno zapraviti poplatky podle ustanovení platných o úplatných převodech majetku. Úplato u jeví se býti souhrn břemen a dluhů pozůstalosti a pohledávek vlastních toho, kdo pozůstalost přejímá. Předepíše se poplatek podle stup. II. z převzatých pohledávek aktivních (cesse), stup. III. z převzatých movitostí a poplatek procentuální z převzatých nemovitostí. Úplata rozdělí se na aktivní pohledávky, movitosti a nemovitosti podle poměru cen stanovených soudním inventářem k pasivům.

Na př. předmětem pozůstalosti jest:

1. Pražský dům, v němž provozoval zůstavitel obchod zboží koloniálním v ceně	500.000 Kč
2. zboží v ceně	50.000 Kč
3. cenné papíry v ceně podle kursu	10.000 Kč
4. pohledávky zůstavitelovy za odběrateli	40.000 Kč
celková aktiva	600.000 Kč

Naproti tomu jsou zde pasiva:

1. pohledávka hypoteční banky	250.000 Kč
pohledávka záložny	50.000 Kč
2. náklady nemoci a pohřbu	12.000 Kč
3. pohledávky dodavatelů	60.000 Kč
4. vlastní pohledávka osoby, která pozůstalost převezme	268.000 Kč
tedy pasiva celkem	640.000 Kč

Pozůstalost převezme posléze uvedený věřitel proti zapravení pasiv a kompensaci své pohledávky celkem 640.000 Kč. Dlužno zapraviti tyto poplatky:

- z reality v poměrné ceně 533.333 Kč okrouhle 533.360 Kč
reální poplatek 7%
- z movitostí v poměrné ceně 64.000 Kč poplatek podle stup. III.
- z pohledávek v poměrné ceně 42.666 Kč poplatek podle stup. II.

Eventuelní úlevy poplatkové, jako na př. podle § 3. zák. č. 74/1901 (úlevy z důvodů novostavby) přišly by nabyvateli k dobru.

3. Kdyby konečně dědic k převzetí pozůstalosti oprávněný přihlášku k pozůstalosti již podal, ale pozůstalost jemu ještě odevzdána nebyla, aneb kdyby pozůstalost již i byla odevzdána, on pak pozůstalost tu postoupil věřiteli zůstavitelovu na srážku jeho pohledávek vůči zůstaviteli, pak jsou zde právní jednání dvě, a to první na případ smrti a druhé mezi živými, z nichž každé podléhá poplatkům podle norem pro to které právní jednání platných.

V případě 1. a 3. dlužno k vyměření poplatků podati předepsaný výkaz pozůstalostní, v případě 2. ohlásí dotyčný soud pozůstalostní právní jednání k vyměření poplatku příslušnému úřadu sám.